

Sygn. akt IV KK 227/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielewicz (przewodniczący)
SSN Kazimierz Klugiewicz
SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

Protokolant Danuta Bratkrajc

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Zbigniewa Siejbika
w sprawie **J.K.**

skazanego z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 31 § 2 kk i inne
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 30 listopada 2016 r.,
kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w B.
z dnia 9 grudnia 2015 r., sygn. akt VII Ka .../15
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ż.
z dnia 23 kwietnia 2015 r., sygn. akt II K .../14

**1. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w B. do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym;**

**2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. S. S. z Kancelarii
Adwokackiej w B. kwotę 1180,80 zł (słownie: tysiąc sto
osiemdziesiąt złotych osiemdziesiąt groszy) za sporządzenie i**

wniesienie kasacji oraz obronę z urzędu J.K. przed Sądem Najwyższym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 23 kwietnia 2015 r., II K .../14, J.K. został uznany winnym popełnienia czynu wyczerpującego znamiona art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 5 przestępstw z art. 190 § 1 k.k. w zw. 12 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnionych w warunkach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności. Na podstawie art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k. wymierzono oskarżonemu karę łączną roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności. Wyrokiem tym rozstrzygnięto także w przedmiocie kosztów pomocy prawnej udzielonej J.K. z urzędu oraz kosztów sądowych.

Wyrok ten został zaskarżony apelacją obrońcy oskarżonego, który zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a mający wpływ na jego treść oraz „rażącą niewspółmierność orzeczonej kary pozbawienia wolności, w sytuacji kiedy stan zdrowia psychicznego oskarżonego jest na tyle ciężki i skomplikowany, że winien on znajdować się pod stałą opieką i kontrolą lekarzy zwłaszcza psychiatrów, przyjmować systematycznie leki, a jego pobyt w Zakładzie Karnym z pewnością nie doprowadzi do poprawy zdrowia oskarżonego, a wręcz przeciwnie można przypuszczać, że w takich warunkach się pogorszy”. Obrońca podnosząc te zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie J.K. od stawianych mu zarzutów, ewentualnie „rozważenie skierowania sprawy do Prokuratora Rejonowego w Ż. ze stosownym wnioskiem o leczenie oskarżonego”.

Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 9 grudnia 2015 r., sygn. VII K .../15, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok zwalniając oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze oraz orzekając w przedmiocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego J.K. zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. „rażące naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, a to art. 433 § 2 k.p.k., poprzez faktyczny brak rozważenia wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, w szczególności w zakresie podniesionego w apelacji obrońcy z urzędu zarzutu rażącej niewspółmierności kary, co do którego sąd odwoławczy w zasadzie się nie wypowiedział, stwierdzając jedynie, iż podziela w tym zakresie stanowisko Sądu I Instancji, zaś uzasadnienie apelacji w tym zakresie było szczegółowe i wielowątkowe i wymagało głębokiego rozważenia, które winno znaleźć odzwierciedlenie w pisemnym uzasadnieniu wyroku;
2. rażące naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, a to art. 457 § 3 k.p.k., poprzez sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku bez szczegółowego wskazania, czym kierował się Sąd wydając wyrok oraz dla czego zarzuty i wnioski apelacji Sąd uznał za zasadne albo niezasadne i poprzestaniu jedynie na stwierdzeniach o podzieleniu stanowiska Sądu I Instancji, co uniemożliwia prawidłową kontrolę orzeczenia w ramach nadzwyczajnych środków zaskarżenia i wskazuje na jedynie pobieżne zapoznanie się z twierdzeniami i zarzutami apelacji”.

Skarżący podnosząc te zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w Ż. w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej, natomiast prokurator Prokuratury Krajowej na rozprawie kasacyjnej poparł kasację obrońcy skazanego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja obrońcy skazanego J.K. jest zasadna i zasługuje na uwzględnienie. Obrońca skazanego trafnie podnosi bowiem w kasacji, a jego stanowisko zostało wzmocnione argumentacją prokuratora Prokuratury Krajowej wyrażoną w toku rozprawy kasacyjnej, iż w niniejszej sprawie doszło do rażącego i mogącego mieć istotny wpływ na treść wyroku sądu odwoławczego naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nierozważenie jednego z zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy skazanego. Powołany art. 433 § 2 k.p.k. nakłada na sąd odwoławczy obowiązek rozważenia wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Oznacza to, że sąd

odwoławczy może wydać rozstrzygnięcie o utrzymaniu w mocy zaskarżonego orzeczenia jedynie wówczas, gdy po rozważeniu wszystkich zarzutów i wniosków odwoławczych, uzna je za niesłuszne. Nierozważenie przez ten sąd wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, wbrew wymogowi wynikającemu z art. 433 § 2 k.p.k., może stanowić podstawę skargi kasacyjnej, jako rażące naruszenie prawa procesowego mogące mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Dokumentem, który pozwala na stwierdzenie, czy sąd odwoławczy postąpił zgodnie z dyspozycją art. 433 § 2 k.p.k. jest pisemne uzasadnienie wyroku tego sądu, w którym to uzasadnieniu, zgodnie z treścią art. 457 § 3 k.p.k., sąd odwoławczy powinien podać dlaczego zarzuty i wnioski apelacji uznał za zasadne albo niezasadne.

Analizując uzasadnienie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w B. pod kątem zbadania wypełnienia przez ten sąd obowiązku z art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. należy stwierdzić, że nie znajdujemy w tym dokumencie procesowym odpowiedzi na zarzut rażącej niewspółmierności kary. Treść uzasadnienia apelacji wskazuje, że dla skarżącego zarzut ten miał nawet większe znaczenie od podniesionego również zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, gdyż Sąd Rejonowy wymierzył oskarżonemu karę roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Starając się wykazać niezasadność orzeczonej kary wobec oskarżonego, skarżący w apelacji szczegółowo i wielowątkowo uzasadnił swoje stanowisko. Zwrócił uwagę na historię i źródło zachowań oskarżonego, który cierpi na organiczne zaburzenia osobowości, na które prawdopodobnie ma wpływ doznany przez niego w przeszłości uraz głowy. Biegli psychiatrzy w swojej opinii wydanej w niniejszej sprawie w dniu 15 grudnia 2013 r. wskazali, że to właśnie z powodu tych nasilonych zaburzeń osobowości oskarżony miał w znacznym stopniu ograniczoną zdolność zarówno rozpoznania znaczenia tego czynu jak i pokierowania swoim postępowaniem. Obrońca oskarżonego w apelacji wskazywał również, że J.K. winien być przede wszystkim leczony, o co zresztą wnosiły również w trakcie postępowania sądowego dwie siostry oskarżonego będące pokrzywdzonymi w sprawie. Także biegli w opinii zauważyli, że orzeczoną ewentualnie karę pozbawienia wolności oskarżony winien odbywać w zakładzie karnym dla osób z anomaliami psychicznymi. Natomiast Sąd

odwoławczy ograniczył swoje rozważania dotyczące tego zarzutu jedynie do dwóch ogólnych zdań, z których wynika, że brak jest podstaw do twierdzenia, że orzeczona kara jest rażąco niewspółmiernie surowa oraz, że Sąd I instancji rozważył całokształt okoliczności mających wpływ na jej wymiar. Z tego też powodu Sąd Najwyższy uznał zasadność kasacji w powyższym zakresie i dlatego uchylił wyrok Sądu Okręgowego w B. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania temu sądowi w postępowaniu odwoławczym. Rozpoznając ponownie wniesioną na korzyść J.K. apelację, Sąd rozpozna zarzut niewspółmierności kary w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami, które zostały naruszone przy rozpoznawaniu uprzednio apelacji, pamiętając o ogólnych zasadach wymiaru kary, jej indywidualizacji oraz, że dolegliwość nie może przekraczać stopnia winy. Sąd powinien również rozważyć konieczność dokonania pogłębionej oceny stanu psychicznego oskarżonego. Zauważyć bowiem należy, a co zostało całkowicie pominięte przez oba Sądy rozpoznające sprawę, że w aktach sprawy znajduje się opinia sądowo-psychiatryczna z dnia 12 września 2014 r., z której jednoznacznie wynika, że ze względu na charakter zaburzeń, ich organiczne podłoże, brak leczenia i wiek J.K., nie może on odbywać kary pozbawienia wolności nawet w zakładzie karnym dla osób z anomaliami psychicznymi i ta niezdolność ma charakter trwały i nie odzyska on zdolności do odbywania kary pozbawienia wolności. Wprawdzie opinia ta została wydana dla potrzeb postępowania wykonawczego w innej sprawie, również Sądu Rejonowego w Ż., jednak nie można jej pomijać w tej sprawie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.